

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

312

Szerző C. H.

Cím Nagy Bécs, kis Budapest.

Hely

Idő

"1911"

Forrás: Pesti napló

Személy

Bp.

1911 1/29

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Nagy Bécs, kis Budapest.

Budapest, január 28.

Végre megtudtuk az 1910. évi népszámlálásnak reánk, fővárosiakra nézve a legfőbb adatait: Budapest lakosságának számát. Sejtettük ezt előre, hiszen a tényleges szaporodás figyelembevételével a fővárosi statisztikai hivatal évről-évre kiszámítja a népesség nagyságát (így a jelen népszámlálás időpontjában 839.000 lelket tudott fővárosunkban), mégis az a tudat, hogy e számítás teljesen pontos nem lehet, nagyobb reményeket keltett mindnyájunkban.

Valljuk be, hogy csalódtunk. Annak ellenére, hogy jól tudtuk azt, hogy a milliótól még messze állunk, ezzel az eredménnyel nem vagyunk megelégedve. Szinte magunk előtt látjuk a bécsiek mosolygó arcát: az ő nagyságához képest mennyire eltörpül a mi kicsiségünk. Vajon mit ér nekünk az, hogy oly kedvező volt a lakosság százalékos szerint való fejlődése — melylyel a nyugati államok egy fővárosa sem dicsekedhet — a rossz gazdasági viszonyok ellenére, mikor veszélyeztetve, ingadozva látjuk eddigi büszkeségünket: hogy egy világváros lakói vagyunk.

De nem szabad lekicsinyelnünk ezt a 20 százalékos népességszaporodást, annál inkább nem, mert mi tudjuk legjobban, hogy szinte csodálatra méltó a fejlődés ilyen foka a fővárosi megélhetés nehézsége mellett.

Allítsuk egymáshoz Bécs és Budapest népszámlálási eredményeit:

Bécs lakossága	2,031.000
Budapest lakossága	882.000

A szembeötlő roppant eltérés Bécs mesterséges fejlesztésében lel alapot. Mint tudjuk, már 1890-ben

51 kis községet, sőt 1905-ben 13 nagyobb községet csatoltak Bécs közigazgatásához. Csak ezek előrebocsátásával érthető, hogy Bécs lakossága fővárosunk népességszaporodásával szemben oly feltűnően változott:

Népszámlálási év	Bécs lakossága	Budapest lakossága
1869-ben	607.514	280.349
1880-ban	704.756	370.767
1890-ben	817.299	506.384
1900-ban	1,700.451	734.165
1910-ben	2,004.291	881.601

Szükségtelennek tartjuk megjegyezni, hogy Budapest lakosságának növekedése mennyivel egészségesebb alapokon nyugszik, mint a minden nagy-bécsit büszkévé tevő kétfélmillióra rugó fejlődés.

A jelenlegi népszámlálás ismét aktuálissá teszi a mi fővárosunk mesterséges — de észszerű — fejlesztését. Feleslegesnek tartjuk e fejlesztés célszerűségének ismertetését, jól tudjuk, hogy erőnket felülmúlta volna, ha e tervet már eddig keresztülvittük volna.

Általában nyolc főközségnek csatolásáról van szó, mert a többi kisebb község csak lényegtelenül befolyásolná Budapest lakosságának számát. E nyolc község lakossága az 1900. évi népszámlálás szerint volt:

Ujpest	41.858
Rákospalota	11.744
Cinkota	3.135
Rákoskeresztur	6.149
Kispest és Szentlőrinc	15.756
Erzsébetfalva	15.732
Csepel	4.568
Budaörs	7.273

E községek 1910. évi népességi állapota általá-

nosan még nem ismert, de egynéhány (Kispest, Rákoskeresztur és Ujpest) község népszámlálási eredményét már közölték. Az ezekből merithető általános fejlődési fok — nem tulzott kedvezőséggel, mert a valószínűséget az általánosan ismert körzeti lakásnövekedés támogatja, mely viszont a budapesti, már említett jelenleg kedvezőtlen gazdasági viszonyaiban lel magyarázatot — 40 százalékra tehető. Ily körülmények között a felsorolt községek lakossága 149.000-re becsülhető. E népességet a már kimutatott budapesti lakossághoz adva, az eredmény az lenne, hogy Budapest lakossága 1,030.000 lelket tenne ki, vagyis az egymilliót meghaladná anélkül, hogy csak a gyanúja is hozzánk férne annak, hogy erőnket felülmúlólag, tisztán a nagy Budapest megalapításának vágyától emeltük mesterségesen fővárosunk lakosságát.

Hogy viszont a fővárosi terület ezzel talán túlságosan megnövekedne (az eddigi 17 ezer hektárról 36 ezer hektárra) nálunk számításba nem vehető, mert ez szinte természetes a jobbpart speciális geográfiai helyzete mellett.

Elérnök tehát a nagy-Budapestet. Igaz, hogy Bécs lakosságához mérten épp felét bírnók, de — bár igen titkolják osztrák barátaink — fővárosi budgetünk miatt nem hinnők, hogy oly főfájásuk lenne akkor a mi városatyáinknak, mint jelenleg van a bécsi városi képviselőtestület tagjainak.

C. H.